

_____ (imię, nazwisko)

ucz. kl. _____

(klasa, szkoła)

2010 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo užduotis

GIMTOJI KALBA (LENKŲ)

JĘZYK POLSKI

Rašinys
Wypracowanie

3 czerwca 2010 roku

Czas trwania – 2 godz.

WSKAZÓWKI:

- Podane są propozycje 3 różnych prac pisemnych. Możliwe do wyboru wypracowania różnią się nie tylko tematem, lecz również i formą gatunkową, a także elementami sytuacji (tj. odbiorca, nadawca, cel wypowiedzi, czas, kontakt oficjalny/nieoficjalny itp.). Sam wybierz sobie jeden wariant wypracowania (zadanie 1., 2. lub 3.).
- Podczas pisania wypracowania zwróć uwagę na obowiązujące elementy, wyróżnione pogrubionym drukiem. Przestrzegaj tematu oraz wymagań formalnych, dotyczących wybranej formy gatunkowej tekstu i elementów sytuacji.
- Kartki papieru do pisania na brudno i na czysto muszą być opatrzone pieczęcią szkoły. Na pierwszej stronie napisz swoje imię, nazwisko i temat wypracowania. Objętość pracy: 1–1,5 strony (250–300 wyrazów).
- Pisz czytelnie wiecznym piórem lub długopisem (kolor atramentu lub wkładu – ciemnoniebieski).
- Nie można kreślić ani używać korektora!
- Po zakończeniu pracy (lub po upłynięciu czasu) oddaj komisji brudnopis i czystopis.

Powodzenia!

Zadanie 1.

Musisz żyć dla innych, jeżeli chcesz żyć z pożytkiem dla siebie
(Seneka Młodszy)

Prasa i telewizja lubią wydobywać na światło dzienne krzywdy ludzkie, niesprawiedliwość i okrucieństwo. Nie znaczy to wcale, że zło zdominowało otaczającą rzeczywistość. Rozejrzyj się wokół siebie i zwróć uwagę, jak dużo jest ludzi, którym nie są obce problemy innych, którzy swoją sumienną pracą i zaangażowaniem społecznym, rzetelnym spełnianiem codziennych obowiązków i poświęceniem, **służą innym ludziom**. Wskaż **bohaterów literackich, znane osobowości** oraz **ludzi z Twojego otoczenia**, którzy są przykładem takich pozytywnych postaw. Zastanów się, jak często **Ty i Twoi koledzy** niesiecie bezinteresowną pomoc potrzebującym i udzielacie wsparcia innym. Napisz **rozprawkę** na temat:

Człowiek jest tyle wart, ile daje z siebie innym

Forma gatunkowa – rozprawka

Temat – *Człowiek jest tyle wart, ile daje z siebie innym*

Cele:

- **pokazanie różnych pozytywnych postaw** na przykładzie bohaterów literackich, ludzi z naszego społeczeństwa oraz Twojego środowiska, którzy pomagają potrzebującym, wspierają innych;
- **uzasadnienie**, że pomoc i poświęcenie się dla innych jest miarą wartości człowieka

Zadanie 2.

Spraw, aby każdy dzień miał szansę stać się najpiękniejszym dniem twojego życia
(Mark Twain)

Żyjemy w czasach, gdy **ochrona środowiska i zdrowy tryb życia** stają się jednym z podstawowych zadań nie tylko społeczeństwa, ale i współczesnej szkoły. Twoja klasa jest inicjatorką projektu „Zdrowa i zielona szkoła“. Wygłaszacie odczyty, wydajecie ulotki i gazetki szkolne na temat zdrowego trybu życia i zdrowego odżywiania się, oszczędzania zasobów przyrody (energii, wody, surowców). Organizujecie sprzątanie terenu szkoły, ubiegacie się o fundusze na zasadzenie terenu szkoły krzewami i drzewami, organizujecie wystawy plakatów, degustacje dań z ekologicznych produktów itp.

Chcąc się podzielić swoim doświadczeniem z rówieśnikami i zachęcić ich do udziału w podobnych projektach, napisz **artykuł** na temat:

Ekologia i zdrowie nie są modą, ale koniecznością

Pokazując w artykule **pozytywny wpływ Waszych działań** na otoczenie, **uzasadnij** ich ważność dla społeczności szkoły, dzielnicy, miasta (miasteczka, wsi, rejonu).

Forma gatunkowa – artykuł do gazety

Odbiorca – Twoi rówieśnicy

Temat – *Ekologia i zdrowie nie są modą, ale koniecznością*

Cele:

- **ukazanie różnych działań**, które prowadzą do estetycznego wyglądu terenu szkoły, oszczędzania zasobów przyrody, ekologicznego i zdrowego trybu życia, oraz **przekonanie** o konieczności takich poczynań;
- **propagowanie aktywnej postawy** w działalności związanej z ochroną przyrody

Zadanie 3.

Przeczytałeś (-łaś) książkę, która wywarła na Tobie duże wrażenie. Poznałeś (-łaś) ciekawe postacie, dzięki którym zacząłeś (zaczęłaś) lepiej rozumieć ludzi i życie. Chcesz się podzielić swoimi przemyśleniami na temat przeczytanej książki z przyjacielem (przyjaciółką) lub z inną bliską osobą.

Napisz **list**, w którym **podasz autora i tytuł** książki, czas i miejsce akcji, **omówisz**, jakie **problemy** porusza ten utwór, dlaczego one Cię tak zainteresowały, **przedstawisz bohaterów** tej książki, których postawa i postępowanie istotnie wpłynęły na Twoje poglądy. Ukazując różne wartości tej książki, **zachęcisz** przyjaciela (przyjaciółkę) lub inną bliską osobę do jej przeczytania.

Nie zapomnij o **zwrotach grzecznościowych**, używanych w listach.

Forma gatunkowa – list z elementami opisu i argumentacji

Adresat – przyjaciel (przyjaciółka) lub inna bliska osoba

Cele:

- **prezentacja** książki, **ukazanie** poruszanej przez nią problematyki oraz działań i poglądów jej bohaterów;
- **przekonanie** do przeczytania omawianej książki